

HALLINTOVALIOKUNTA 14.7.2020

**EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI UNIONIN
PELASTUSPALVELUMEKANISMISTA ANNETUN PÄÄTÖKSEN N:O 1313/2013/EU
MUUTTAMISESTA U 28/2020 VP**

Sosiaali- ja terveysministeriö tukee ja kannattaa U-kirjelmässä (U28/2020 vp) esitettyjä näkemyksiä. Tältä osin viittaamme aiempaan lausuntoomme koskien valtioneuvoston selvitystä E 70/2020 vp.

Sosiaali- ja terveysministeriö painottaa, että ensisijainen vastuu varautumisen kehittämisessä on jäsenvaltioilla itsellään. Komission toimet ovat tärkeitä täydentäen kansallista varautumista rajat ylittävissä erityistilanteissa. Sosiaali- ja terveyssektorilla varautuminen perustuu yhteen sovitettuihin paikallisen, alueellisen, kansallisen, pohjoismaisen ja EU-tason järjestelyihin.

Komission ehdotus uudistetun pelastuspalvelumekanismin rescEU:sta sisältää kriisinhallinnan kehittämisen osalta samankaltaisia toimia uuden terveysohjelman EU4Health kanssa. Komissio antoi osana covid-19-pandemian elvytysuunnitelmaa 27.5.2020 ehdotuksen terveysohjelmaksi EU4Health vuosille 2021-2027 (U 26/2020 vp). Ohjelman budjetti on 9,4 mrd euroa. Kyseisen ohjelman sisältö painottuu erityisesti alkuvuosina covid-19-kriisin opetuksiin, erityisesti EU-kansalaisten suojeluun rajat ylittäviltä terveysuhilta ja terveyteen liittyvien kriisinhallintavalmiuksien parantamiseen. Ohjelma sisältää myös perinteiset terveysohjelman painopisteet kuten terveyden edistämisen, sairauksien ehkäisyyn ja terveyserojen vähentämisen.

Komission perustelujen mukaan pelastuspalvelumekanismin rescEU keskittyy nopeaan reagointiin ja suoraan kriisivalmiuteen, jotta EU:lla olisi jatkossa parempi rakenne hätäapuvalmiuksien osalta. Terveysohjelma EU4Health keskittyy komissiolta saadun selvityksen mukaan enemmän strategiseen, terveydenhuoltohenkilöstön reservin ja erityisesti terveysjärjestelmien kriisivalmiuksien vahvistamiseen. Terveysohjelmaa koskeva ehdotus sisältää kriittisten lääkinnällisten tuotteiden reservin, varastot ja niiden saatavuuden turvaamisen. Terveysohjelma EU4Health –asetusehdotuksen käsittely on käynnistynyt neuvoston terveystyöryhmässä.

Terveysalan toimia rahoitetaan samanaikaisesti useista tukivälineistä, ohjelmista ja rahastoista. Komissio antoi 2.4.2020 asetusehdotuksen hätätilanteiden tukivälineen aktivoimisesta kahdeksi vuodeksi (U8/2020 vp). Tukivälineen rahoitus on 2,7 mrd euroa. Uudelleen aktivoitu hätätukiväline on suunnattu toimien osalta erityisesti terveyskriisin ratkaisuun, COVID-19 –pandemian hallintaan. Tukivälineen tavoitteena on täydentää muita EU-rahoitusinstrumentteja. Toimet kohdennetaan erityisesti jäsenmaiden terveydenhuoltojärjestelmien tukemiseen esimerkiksi avustamalla kriittisten lääkintätarvikkeiden hankinnoissa, kuljetuksessa ja jakelussa. Komissio voi ostaa suoraan tai tukea jäsenmaiden yhteishankintoja. Tukivälineestä rahoitetaan muun muassa jäsenmaiden covid-19-rokotteen hankintayhteistyötä.

Jatkokäsittelyn aikana on tarpeellista selvittää ja tarkentaa erityisesti uudistetun pelastuspalvelumekanismin rescEU:n ja terveysohjelma EU4Health:n mukaisen lääkinnällisen varmuusvarastoinnin eroavuudet. Yhteneväsillä tavoitteilla ja toimien yhteensovittamisella päällekkäisyyksien välttämiseksi voidaan saavuttaa merkittäviä synergiaetuja yhdessä EU4Health -ohjelman kanssa.

Sari Vuorinen
erityisasiantuntija

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI